

آینه

جمهوری اسلامی

ایجاد تغییر بنیادی در مسئولین اقتصادی

● تردید نباید کرد که دولت به یک پالایش گسترده و عمیق در بالاترین سطوح اجرایی به‌ویژه مسئولین اقتصادی نیاز مبرم دارد. با این‌همه تخلف، کم‌کاری، سوءاستفاده و فساد که در دستگاه‌های اقتصادی و نظارتی دیده می‌شود، آقای رئیس‌جمهور منتظر چه سند و مدرکی برای اثبات ناکارآمدی وزرای اقتصادی است؟ قطعا اگر دولت مستقر کنونی با این مسئولین اقتصادی به کار خود ادامه بدهد مشکلات اقتصادی حل نخواهند شد. فرصت بیش از دو سال باقی‌مانده از دولت کنونی که فرصت کمی نیست نباید با این ناکارآمدی‌ها تلف شود. از این فرصت می‌توان با ایجاد تغییرات ریشه‌ای و بنیادی در مسئولین اقتصادی، به اقتصاد سروسامان داد، اعتماد مردم را جلب کرد و نقشه دشمن را که درصدد است با حربه اقتصادی به ما ضربه بزند، نقش بر آب کرد.

شهرزد

الزامات نظام ارتباطی جدید

● **عباس عبدی، روزنامه‌نگار:** مزرهای پیشین هویتی در حال کمرنگ‌شدن است. تا اینجا مشکلی نیست، مسأله از آنجا آغاز می‌شود که برخی افراد گمان می‌کنند می‌توانند این ابزار را به‌ هر نحوی که میل دارند به‌ کار ببرند و از پذیرش نتایج الزامی آن پرهیز کنند. نمونه‌اش سانسور و ممیزی است. در نظام ارتباطی مبتنی بر مطبوعات و حتی رادیو و تلویزیون محلی، سانسور معنادار و عملی بود، هرچند عوارض و پیامدهای منفی آن در جای خودش قرار داشت، ولی از منظر اجرایی، مشکلی نداشت. اما در نظام ارتباطی جدید بی‌معناتر از مفهوم ممیزی نمی‌توان یافت. اتفاقی‌ممیزی نتیجه عکس می‌دهد و موجب رعیت بیشتر به متن سانسور‌شده می‌شود. فرض کنید یک فصل کتابی دچار ممیزی و سانسور شود، آن کتاب اگر بدون سانسور منتشر شود، مثلا هزار نفر می‌خواندند، ولی اگر کسی فصل مذکور را در فضای مجازی منتشر کند و بگوید که این فصل از کتاب سانسور شده است، هزاران نفر آن را می‌خوانند. مثل کتاب انسان خردمند که تاکنون ده‌ها هزار نسخه منتشر شده و تقریبا همه کسانی که می‌خواستند آن را خریده و خوانده‌اند، حالا با انتشار خبر لغو آن، یک گرایش جدید به خواندن آن پیدا می‌شود. این است معنای سانسور در نظام ارتباطی جدید؛ نظامی که حاضر نیستیم خود را با آن ویژگی‌ها و الزاماتش تطبیق دهیم.

روزنامه‌نگار

تهدید «جنگ» برای رسیدن به «مذاکره» است

● **رامین مهرانپرست، سخنگوی اسبق وزارت خارجه:** زمانی که دونالد ترامپ به‌عنوان رئیس‌جمهور ایالات متحده تیمی را دور خودش در کاخ سفید جمع می‌کند و این تیم سخنان و مواضعی را با صراحت مطرح می‌کنند که این سخنان با هیچ‌یک از ثرّم‌ها، قواعد و اصول حقوق بین‌الملل همخوانی ندارد و همچنین به‌دنبال جنگ‌افروزی و ماجراجویی هستند و با گروه‌های تروریستی هموایی کرده و در جلساتشان شرکت می‌کنند، چه این گروه‌ها و گروهک‌ها همانند گروهک تروریستی منافقین باشد که به‌صورت علنی در جلساتشان شرکت کرده و پول دریافت می‌کنند و چه در پوشش تروریسم دولتی باشد که در پیوند با رژیم صهیونیستی می‌بینیم، به‌نظر می‌رسد منافع رژیم صهیونیستی برای آنها اولویتی حتی بالاتر از اولویت منافع ملت آمریکا باشد. تیمی که مبتلا، رفتار و تصمیماتش عقلانی نباشد می‌تواند تیم خطرناکی باشد و این تیم افراطی ممکن است دست به هر اقدامی بزند. این بدان معنا نیست که آن مجموعه‌ای که در ایالات متحده آمریکا تصمیم‌گیری می‌کند در تصمیم‌گیری‌های بزرگ تسلیم چند نفر افراطی خواهد شد، مسأله این است که با تصمیمات و اقدامات این گروه افراطی قطعا منافع ملی آمریکا دچار خسران و خسارات جبران‌ناپذیر خواهد شد.

نقد

بار مشکلات بردوش مردم!

● **محمد کاظمی:** مردم حتی پیش از اعمال تحریم‌های جدید از وضعیتی که شایسته آن هستند، برخوردار نبوده‌اند و اکنون در تنگنای بیشتری قرار گرفته‌اند. هر چند دولت محترم با وجود همه مشکلات و موانع و حتی کارشکنی‌هایی که از درون و بیرون با آن روبرو است برای امداد رسانی به محرومان جامعه تلاش می‌کند ولی ناگفته پیداست که باید همت و تمرکز بیشتر به وجود آید و همه قوا در این راستا وظیفه دارند. ما که از مردم می‌خواهیم فشارهای معیشت را تحمل کنند و مقاومت به خرج دهند باید ازدیاد تلاش‌مان محسوس باشد و همه با چشم خود ببینند که امکانات کشور اولا عادلانه توزیع می‌شود و در ثانی برای هر رِیال از بودجه عمومی وسواس فوق‌العاده به خرج داده می‌شود تا اسراف نشود.

politics@sharghdaily.ir

شرق: هواپیمای وزیر امور خارجه دیروز به آسمان تهران رسید؛ بعد گذر از عشق‌آباد، دهلی‌نو، توکیو و پکن. طریف قبل از اینکه چین را ترک کند، روی همان جمله‌ای تأکید کرد که در داخل کشور شنیده شده است: «جنگی در منطقه رخ نخواهد داد». طریف سفر منطقه‌ای خود را در فرودگاه پکن این‌طور خاتمه داد: «آینده برجام در اختیار جامعه بین‌المللی است؛ جامعه بین‌المللی تاکنون از برجام حمایت‌کرده اما حمایت‌ها بیشتر به شکل بیابیه و به شکل اعلام مواضع سیاسی بوده، لازم است اعلام مواضع سیاسی به اقدامات عملی اقتصادی تبدیل شود که مردم ایران بتوانند از برجام منافع‌شان را دریافت کنند».

جنگی درمنطقه رخ نمی‌دهد

وزیر امور خارجه ایران در فرودگاه پکن از چهار دور کمیسیون مشترک برجام گفت و تعهداتی که ایران برای اقدامات طرف‌های مقابل گرفته است. طریف گفت فکر کنل الان وقتش است و بسیار هم دیر شده برای اینکه کمیسیون مشترک به تعهداتش عمل کند، او در سفر خود با همتایان ترکمنستانی، چینی، هندی و ژاپنی رایزنی کرد. موضوع دیگری که وزیر خارجه به آن اشاره کرد، احتمال وقوع درگیری بین ایران و آمریکا بود. به گزارش «ایسنا»، او گفت: «ما یقین داریم در نهایت جنگ، همان‌طور که رهبری فرمودند صورت نخواهد گرفت به خاطر اینکه نه ما خواهان جنگ هستیم و نه کسی این تصور را دارد که بتواند در منطقه با جمهوری اسلامی ایران مقابله کند، اما به هر حال، لازم است این حرکت‌های خطرناک در داخل آمریکا برای مردم این کشور روشن شوند. آنچه به‌عنوان سیاست آمریکا ابتدا مطرح می‌شد، اکنون به سمت تبدیل‌شدن به سیاست اسرائیلی یا برخی حکام مرجع منطقه و آنها پیش می‌رود که از طریق قدرت مالی

دیپلماسی

طریف بعد از تور آسیایی به تهران بازگشت

جنگ نمی‌شود

و تبلیغاتی بر دولت آمریکا تحمیل کردند و آنها در حال حاکمیت‌پیداکردن هستند». طریف رایزنی‌ها با ژاپنی‌ها را چنین توضیح داد: «در جریان سفر به ژاپن با شینزو آبه دیدار داشتم و دیدگاه‌های ایران منتقل شد و همچنین راهکار خروج از وضعیت کنونی که یک راهکار اقدام عملی است توسط شرکای ما و اعضای باقی‌مانده در برجام بررسی شد. همچنین گفت‌وگوی جدی با آقای نخست‌وزیر داشتیم و توجه مقامات عالی‌زاین به روابط با ایران و اهتام به آن مورد تأکید قرار گرفت و فکر می‌کنم در آینده کار جدی‌تری داشته باشیم». وزیر امور خارجه در ادامه از اهمیت سفر به چین و تأکید کرد که «چین یکی از مهم‌ترین و بزرگ‌ترین شرکای اقتصادی ما و از مهم‌ترین شرکای سیاسی ماست که با آنها روابط جامع راهبردی داریم».

چالش نویبتیری وزیر

هم‌زمان با این رایزنی‌ها چالش نویبتیری وزیر امور خارجه با دونالد ترامپ هم ادامه داشت. موضوع ایجاد اختلاف در اطرافیان ترامپ و متحدان آمریکا با آن‌طور که طریف آنها را می‌خواند، تیم «ب» هم در سفر طریف بیش‌ازپیش مطرح شد. برخی رسانه‌های چینی درست وقتی که جواد طریف در این کشور حضور داشت نوشتند شفاف‌سازی‌های طریف درباره رسیدن اطلاعات جعلی به ترامپ سبب این اختلاف شده است. دیدگاه طریف در این زمینه چنین بود: «شفاف‌سازی آنچه من در سفر نیویورک به عنوان تیم «ب» مطرح کردم، یک واقعیت است؛ واقعیتی که همه از آن خبر داشتند اما به خاطر فضای روانی تحمیل‌شده بر جامعه آمریکا کمتر کسی جرئت می‌کرد این واقعیات را بیان کند». وزیر امور خارجه گفت ترامپ هم رسماً گفته و اخیرا مجددا تأکید کرده است و لذا فکر

چالش نویبتیری وزیر

هم‌زمان با این رایزنی‌ها چالش نویبتیری وزیر امور خارجه با دونالد ترامپ هم ادامه داشت. موضوع ایجاد اختلاف در اطرافیان ترامپ و متحدان آمریکا با آن‌طور که طریف آنها را می‌خواند، تیم «ب» هم در سفر طریف بیش‌ازپیش مطرح شد. برخی رسانه‌های چینی درست وقتی که جواد طریف در این کشور حضور داشت نوشتند شفاف‌سازی‌های طریف درباره رسیدن اطلاعات جعلی به ترامپ سبب این اختلاف شده است. دیدگاه طریف در این زمینه چنین بود: «شفاف‌سازی آنچه من در سفر نیویورک به عنوان تیم «ب» مطرح کردم، یک واقعیت است؛ واقعیتی که همه از آن خبر داشتند اما به خاطر فضای روانی تحمیل‌شده بر جامعه آمریکا کمتر کسی جرئت می‌کرد این واقعیات را بیان کند». وزیر امور خارجه گفت ترامپ هم رسماً گفته و اخیرا مجددا تأکید کرده است و لذا فکر

وزیر خارجه آلمان:

نباید متوسل به جنگ شد

تأکید اروپا بر یافتن راه‌حل مسالمت‌آمیز در رابطه با ایران

Gettyimages

ترامپ منتظر تماس ایران است

یکی از مقامات ارشد دولت ترامپ گفته آمریکا هنوز منتظر تماس ایران است. به گزارش ایسنا، به نقل از پایگاه اینترنتی شبکه آرژوت شوا، یکی از مقامات ارشد دولت ترامپ اظهار کرد آمریکا «کنار تلفن نشسته است»؛ اما هنوز هیچ پیامی از ایران درباره اظهار تمایل برای پذیرفتن دعوت دونالد ترامپ به مذاکره مستقیم دریافت نکرده است. این مقام آمریکایی که می‌خواست نام او فاش نشود، به گروهی از خبرنگارها گفت: ما بر این عقیده‌ایم که آنها [ایران] باید تنش را کاهش دهند و مذاکره کنند.

اتحادیه اروپا برخلاف ترامپ بر این عقیده است که استراتژی فشار حداکثری راه به جایی نخواهد برد. «هایکو ماس» در گفت‌وگو با روزنامه پاسائور نویر پرسه (Passauer Neuen Presse) خروج یک‌جانبه واشنگتن از برجام را غیرقابل‌درک خواند و گفت: «اتحادیه اروپا به‌جای تشدید درگیری‌های لفظی، به گفت‌وگو اعتقاد دارد». او با بیان اینکه برجام مطمئن‌ترین راه برای ممانعت ایران از ساخت سلاح اتمی است، گفت: ایران باید به تعهدات خود در برجام بدون هیچ‌گونه کم‌وکاستی پایبند باشد و این موضوع را نمی‌توان تغییر داد.

ماس با هشدار درباره شعله‌ورشدن درگیری‌ها در خاورمیانه افزود: درحال‌حاضر در سوریه و عراق شاهد درگیری‌هایی هستیم. هر تنش دیگری می‌تواند بر آتش این درگیری‌ها بیفزاید. «همه طرفین باید بر این خطر واقف باشند». در همین راستا

حمید بعیدی‌نژاد، سفیر ایران در لندن، در گفت‌وگو با رادیو بی‌بی‌سی در پاسخ به این سؤال که چرا ایران ضرب‌الاجلی ۶۰روزه برای شرکای اروپایی برجام قائل شده است، گفت: ایران تاکنون وفادارانه به تعهدات برجامی خود عمل کرده است و تنها انتظاریمان این بوده که اعضای دیگر برجام نیز به سهم خود به تعهداتشان [در چارچوب برجام] عمل کنند. متأسفانه این به اعتبار توافق هسته‌ای آسیب وارد کرده است. او با اشاره به اقدامات و تحریک‌های غیرضروری آمریکا مانند تروریستی‌اعلام‌کردن سپاه پاسداران گفت: ایران همواره دنبال این بوده است که به صلح و ثبات منطقه کمک کند.

بعیدی‌نژاد سپس درباره توان ایران برای ایستادگی در مقابل تنش‌های جدید که آمریکا به‌تازگی در خاورمیانه ایجاد کرده است، گفت: ما تاکنون بسیار بااحتیاط قدم برداشته‌ایم و اکنون تمام ملت ایران پشتیبان موضع نظام هستند؛ چراکه یک سال از خروج آمریکا از برجام می‌گذرد و ما به شرکای اروپایی خود زمانی کافی داده‌ایم تا مشکلات پیش‌رو را

می‌کنم واقعیت همین باشد که ترامپ خواهان جنگ نیست اما افرادی دور او نشسته‌اند تا به بهانه اینکه آمریکا را در مذاکره با ایران قدرتمندتر کنند، او را به سمت جنگ سوق دهند. با این همه، رئیس‌جمهوری آمریکا در توییتی ایران را سردرگم دانسته بود: «رسانه‌های خبری دروغین با پوشش خبری شدیداً نادرست درباره ایران به کشورمان ضربه می‌زنند اما دست‌کم ایران سردرگم شده که چه خبر است، چی درسته، چی نیست که اتفاقاً شاید خیلی هم بد نباشد». ادعای ترامپ به‌سرعت پاسخ طریف را در پی داشت: «وقتی تیم «ب» یک حرف می‌زند و دونالد ترامپ حرف دیگری، کاملاً آشکار است چه کسی نمی‌داند چه فکری باید بکند. ما چندین هزار سال است که می‌دانیم چه فکری باید بکنیم و در مورد آمریکا نیز از سال ۱۹۵۳ (۱۳۳۲) این را می‌دانیم. در برهه کنونی این اتفاق خوبی است».

چین خریدار نفت ایران

وزیر امور خارجه طبق روال گذشته در جمع‌بندی سفرش در تویتیر نوشت: «در دو روز پایانی تور آسیایی– ترکمنستان، هند، چین و ژاپن– گفت‌وگوهای مفید با وزیر امور خارجه گونو و نخست‌وزیر آبه در توکیو و با وزیر امور خارجه وانگبی در پکن داشتم. جامعه بین‌المللی، اعضای برجام و شرکای ما باید برای بازگشت ثبات و حفظ برجام از طریق تدابیر قاطع اقتصادی، اقدامات ملموسی انجام دهند». در این بین، گویا چینی‌ها به اعلام حمایت از برجام و موضع‌گیری اکتفا نکردند. روتیزر در جریان سفر طریف به چین مدعی شد ایران ۱۲۰ هزار تن نفت به چین صادر کرده است. به نوشته «فارس»، مؤسسه «ریفینیتیو» ادعا کرده ۱۳۰ هزار تن نفت در بند ژوهان چین تخلیه شده است؛ خبری که البته منابع چینی آن را تأیید نکردند.

اروپا، بر ضرورت یافتن «راه‌حلی صلح‌آمیز» برای پایان‌بخشیدن به تنش ایران و آمریکا تأکید کردند. نامزدهای شاخص پارلمان اروپا بر لزوم حفظ توافق هسته‌ای و موضع واحد اروپا در قبال آن تأکید کرده‌اند. به گزارش دویچه‌وله، نامزدهای برتر دو جناح محافظه‌کار و سوسیال‌دموکرات در این مناظره تلویزیونی در شبکه دوم سراسری آلمان (ZDF) مؤکدا خواستار یافتن راهی صلح‌آمیز برای حل مناقشه بر سر برنامه هسته‌ای ایران شدند.

فرانس تیمرمانز، سرلیست نامزدهای سوسیال‌دموکرات‌ها برای انتخابات در پیش پارلمان اروپا، گفت برای مناقشه اتمی ایران «هیچ راه‌حل نظامی‌ای وجود ندارد». به گفته تیمرمانز، تلاش اروپایی‌ها باید در راستای حفظ توافق هسته‌ای با ایران موسوم به برجام باشد. این سیاست‌مدار هلندی با تأکید بر اینکه «تنها می‌توان با ایران به راه‌حلی صلح‌آمیز رسید»، گفت آمریکا «اشتباه» خواهد کرد، اگر فکر کند می‌تواند با عربستان سعودی به چنین راه‌حلی برسد. این نامزد شاخص سوسیال‌دموکرات‌ها برای انتخابات پارلمان اروپا افزود، اروپا باید دران‌باره موضعی واحد داشته باشد.

اروپا همچون «قدرت صلح»

مانفرد وبر، سرلیست نامزدهای حزب مردم اروپا (EVP) نیز گفت اتحادیه اروپا باید «قدرت صلح» باشد. او افزود، اروپا از تاریخ واخسته است مناقشه‌ها را به شکل صلح‌آمیز حل کند. به گفته وبر اتحادیه اروپا در شرایط کنونی تنها زمانی می‌تواند قدرت عمل داشته باشد که تمامی ۲۸ کشور عضو این اتحادیه موضعی «واحد» داشته باشند. این سیاست‌مدار محافظه‌کار آلمانی از حزب سوسیال مسیحی افزود که او دقیقاً به‌همین‌دلیل طرفدار تصمیم‌گیری در اتحادیه اروپا بر مبنای رای اکثریت است.

وبر و تیمرمانز سرلیست‌های فهرست نامزدهای قوی‌ترین فراکسیون‌های کنونی پارلمان اروپا هستند. هر‌دوی این سیاست‌مداران در نظر دارند پس از انتخابات پارلمان اروپا که قرار است روز پنجم خرداد (۲۶ ماه می) برگزار شود، جانشین ژان کلود یونکر، رئیس کمیسیون اتحادیه اروپا شوند. یونکر به‌واسطه سمتش در سال گذشته چند نوبت با ترامپ و سیاست‌هایش علیه ایران مخالفت جدی کرد.

وبر و تیمرمانز سرلیست‌های فهرست نامزدهای قوی‌ترین فراکسیون‌های کنونی پارلمان اروپا هستند. هر‌دوی این سیاست‌مداران در نظر دارند پس از انتخابات پارلمان اروپا که قرار است روز پنجم خرداد (۲۶ ماه می) برگزار شود، جانشین ژان کلود یونکر، رئیس کمیسیون اتحادیه اروپا شوند. یونکر به‌واسطه سمتش در سال گذشته چند نوبت با ترامپ و سیاست‌هایش علیه ایران مخالفت جدی کرد.

کفایت نتیجه‌بخش نباشد. اقدامات بعدی خود را انجام خواهیم داد که به شما اطمینان می‌دهم این اقدامات در چارچوب برجام هستند. ما در این مقطع تصمیم نداریم از توافقی هسته‌ای خارج شویم. البته این از گزینه‌هایی است که ما بر بررسی خواهیم کرد، اما اکنون تصمیم ما این است که از چارچوب برجام به‌عنوان ابزاری برای ارتکوب بیشتر شرکایمان به اجرای تعهداتشان استفاده کنیم. سفیر کشورمان در لندن درباره تأثیر تحریم‌ها بر اوضاع اقتصادی ایران و اینکه آیا حفظ اقتصاد ایران در شرایط تحریم‌ها ممکن است، گفت: وضعیت سخت است، اما می‌توانیم کارهای بیشتری انجام دهیم؛ چراکه اقتصاد و منابع بسیار خوبی داریم. شاید نتوانسته باشیم به‌خوبی در شاخه‌های دیگر سرمایه‌گذاری کنیم، اما این یکی از همان مواقعی است که همان‌طور که همیشه گفته‌ایم، می‌توانیم چالش‌ها را به فرصت تبدیل کنیم. ما بر این عقیده‌ایم که زمان کاهش انگیزمان به صادرات نفت فرا رسیده است که این کار را پیش از این نیز آغاز کرده‌ایم. می‌توانیم ببینیم که در زمینه‌های دیگر چه کارهایی می‌توانیم انجام دهیم و نفت را به محصولاتی دیگر تغییر دهیم که بتوانیم با ارزش بیشتری در بازار صادر کنیم.

دیپلمات‌ها

برشی از خاطرات علی اکبر صالحی (بخش اول)

انتقال سوخت به خارج از کشور

تدوین: حسن علی بخشی*

● وقتی ترک‌ها و برزلی‌ها در مسائل هسته‌ای وساطت و میانجیگری کردند، بر اساس توصیه آمریکایی‌ها از ما خواستند بخشی از سوخت پنج‌درصدی را به بیرون از کشور انتقال دهیم. آن موقع نیاز ما به سوخت ۲۰درصدی بود؛ چون هنوز خودمان تولید نمی‌کردیم. البته مشغول آماده‌سازی کارها بودیم؛ چون حدس می‌زدیم غربی‌ها ۲۰ درصد را به ما ندهند. بنابراین تمام کارها به صورت نرم‌افزاری، مطالعات فنی و طراحی مفهومی و امکان‌سنجی در حال انجام بود تا اگر روزی به ما ۲۰ درصد را ندادند، غافلگیر نشویم و بتوانیم خواسته خودمان را پیش برده و دست‌وبالمان هم بسته نباشد. به همین خاطر، کارها را در چارچوب مقررات بین‌المللی دنبال می‌کردیم و خارج از عرف هم کاری انجام نمی‌دادیم.

در آن زمان، نظر برخی از دوستان در داخل کشور بر این بود که ما هیچ سوختی را به بیرون از کشور نفرستیم؛ درصورتی‌که آمریکایی‌ها خواستار خروج سوخت پنج‌درصدی غنی‌سازی‌شده از ایران بودند تا معادالش سوخت ۲۰ درصد به ما تحویل دهند.

بعد از بررسی و مطالعه جوانب موضوع، به این نتیجه رسیدیم که می‌توانیم با کمک ترک‌ها و برزلی‌ها، این مسئله را حل‌وفصل کنیم. انتقال سوخت پنج درصد به ترکیه به‌جز استفاده در روان‌سازی کار برای ادامه فعالیت‌های هسته‌ای، فرصت خوبی هم از بُعد بین‌المللی در اختیار ما قرار می‌داد؛ چون ترکیه و برزیل را که آن زمان عضو غیردائم شورای امنیت بودند، با ما همراه می‌کرد؛ ضمن اینکه در دنیا نیز به‌طور عملی نشان می‌دادیم ایران اهل مذاکره، منطق و انعطاف لازم است.

در جلسه‌ای خدمت مقام معظم رهبری با حضور سران سه قوه، جناب آقای متکی، وزیر امور خارجه وقت، جناب آقای گلباگانی، جناب آقای حجازی و جناب آقای جلیلی موضوع تبادل سوخت مطرح شد و نظرات مختلفی ارائه شد. نماز مغرب شد، اما به جمع‌بندی نرسیده بودیم؛ درحالی‌که قرار بود به‌سرعت به ترکیه و برزیل پاسخ بدهیم. البته اگر به این دو کشور اعتماد نمی‌کردیم، ممکن بود اتفاق بدی نیفتد و ترک‌ها و برزلی‌ها هم علیه ما موضع می‌گرفتند.

من در آن جلسه جسارت کردم و گفتم: حضرت آقا! با اینکه در آستانه اذان مغرب هستیم، ولی موضوع خیلی حساس و مهم است. اجازه می‌خواهم کمی موضوع را از نظر فنی تشریح کنم. سپس به بیان دیدگاه خود پرداختم و از رهبر انقلاب درخواست کردم اجازه بفرمایند موضوع را به‌گونه‌ای پیش ببریم که هم منافع ملی کشور مدنظر باشد و هم بهانه به دست دشمنان انقلاب نیفتد. طرح تبادل سوخت را به اختصار شرح دادم و در نهایت ایشان فرمودند بروید بر منوال گفته‌شده کار را دنبال کنید. از جلسه بیرون آمدم. وقتی به در ریاست‌جمهوری رسیدیم، من برداشت خودم را در فرمایشات حضرت آقا با دو نفر از دوستانی که در جلسه حضور داشتند و از مسئولان مهمی هم بودند، بیان کردم و آنها در پاسخ گفتند: نه این‌طور نیست. گفتم: ببینید! پس این همه احادیث و روایات که از پیامبر (ص) و ائمه اطهار (ع) به ما رسیده واقعاً شاهکار است. آن‌موقع نه ضبط‌صوت بوده، نه دوربین فیلم‌برداری و نه هیچ‌ک از امکانات پیشرفته فعلی. ما همین الان از پیش رهبر معظم می‌خواهیم، آمده‌ایم، یک دقیقه هم نمی‌شود، ولی اختلاف‌نظر داریم. باین‌حال آن شب با وزرای خارجه ترکیه و برزیل تا نیمه‌شب ۱۰ بند را به‌عنوان قرارداد با مجوزی که حضرت آقا دادند، نوشتیم.

هفتم از بیان این خاطره، آن است که حضرت آقا همیشه به نظرات تخصصی و فنی بهای زیادی می‌دهند. ایشان در جلسات به مطالب خوب گوش می‌دهند و سپس اظهارنظر می‌کنند. حتی اگر جلسه چند ساعت هم طول بکشد و احساس کنند یک کلمه برایشان مفهوم نیست، مجدداً از طرف مقابل می‌پرسند تا برداشتی دقیق داشته باشند.

پس از اینکه تفاهم تهران بین ایران، برزیل و ترکیه حاصل شد، متأسفانه آمریکایی‌ها دست‌به‌کار شدند. آن زمان خاتم کلیتئون وزیر خارجه بود و در شورای امنیت سازمان ملل فعالیت گسترده‌ای را علیه ما آغاز کرده بودند و یکی، دو روز بعد از آن، قطع‌نامه ۱۹۲۹ را به تصویب رساندند که بدترین قطع‌نامه علیه جمهوری اسلامی ایران بود؛ یعنی علی‌رغم اینکه ایران با پیش گذاشتن از خودش نرمش نشان داد و در این قضیه با ترکیه و برزیل همراه شد، آمریکایی‌ها بازهم بدعهدی کردند و زیر قول خود زدند.

ترکیه و برزیل هم که بر اساس توصیه آمریکایی‌ها به ایران آمده بودند، از این اقدام ناراحت شده و نامه‌ای را که باراک اوباما، رئیس‌جمهور وقت آمریکا، خطاب به سران ترکیه و برزیل نوشته بود، فاش کردند. در آن زمان، اوباما از داسیلوا لولا (رئیس‌جمهور وقت برزیل) و طیب اردوغان خواسته بود در این موضوع پادرمیانی کنند. این نشان داد آمریکایی‌ها قدر بدقول، بدعهد و غیرقابل‌اعتماد هستند؛ حتی به نزدیک‌ترین دوستان خود که به توصیه آنها وارد این موضوع شده بودند نیز ساز نز زدند و قطع‌نامه ۱۹۲۹ را علیه ایران صادر کردند.

✽ **رئیس اداره تاریخ شفاهی وزارت امور خارجه**

منبع: گذری در تاریخ، خاطرات دکتر علی‌اکبر صالحی،

رئیس سازمان انرژی اتمی